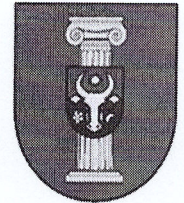

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 263/06

mun. Chișinău

22 iunie 2022

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate (în continuare - ANI), Vitalie POGRIBNOI, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei. Stela VASILIȚA, director al IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău, r-nul. Anenii Noi, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

În fapt,

Circumstanțele ce au servit drept motiv pentru declanșarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese:

La 25 martie 2022 în cadrul ANI a fost înregistrată sesizarea cu nr. Col-238, cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna. Vasilița Stela, director al IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău, r-nul. Anenii Noi, iar în conformitate cu prevederile art. 30 alin. (1) din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, fiindu-i atribuit numărul 20220234005.

În textul sesizării se reclamă pretinsul conflict de interese admis de dna. Stela VASILIȚA, director al IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău, r. Anenii Noi materializat prin angajarea persoanelor înrudite prin afinitate.

În context, în vederea examinării aspectelor sesizate, prin interpelarea nr. 04-06/1868 din 31 martie 2022, expediată în IP Școlii Medii Delacău, r. Anenii Noi, în temeiul art. 87 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, inspectorul de integritate a solicitat următoarele informații relevante cazului, precum: actele administrative și juridice (angajare/numire, dispoziții, ordine, contracte individuale de muncă, etc.) cu privire la numirea, eliberarea și/sau suspendarea **tuturor angajaților persoane apropiate precum și a persoanelor înrudite prin afinitate cu dna. Stela VASILIȚA** în/din funcții în cadrul Instituției Publice de Învățământ Preșcolar și Școlii Medii din s. Delacău, r. Anenii-Noi, începând din 01.08.2016 – prezent, cât și altor informații relevante cazului.

Prin urmare, la data de 15 aprilie 2022, Autoritatea Națională de Integritate a recepționat răspunsul nr. 3118 al IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău, r-nul. Anenii Noi prin care au fost anexate mai multe materiale ce vizează persoanele apropiate cu subiectul declarării, însă fiind examinate, inspectorul de integritate a tras atenția că de la admiterea conflictului de interese, în raport cu persoana apropiată prin afinitate, la caz cet. [REDACTED], au trecut mai mult de trei ani.

La fel, potrivit răspunsului sus-menționat și a materialelor anexate, relevante cazului și nefiind expirat termenul de prescripție fiind următoarelor documente:

1. Contractul individual de muncă din 08.10.2021 încheiat între Gimnaziul Delacău, denumită

în continuare „Angajator” în persoana dnei. Stela VASILIȚA și dl. [REDACTAT], în funcție de operator în sala de cazane al IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău;

2. Ordinul nr. 125-p din 08.10.2021 cu privire la angajarea dlui [REDACTAT] în funcție de operator în sala de cazane la Centrala Termică a IP CE Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău.

Totodată, de către dna. Stela VASILIȚA, director al IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău, r-nul. Anenii Noi, a fost confirmat faptul că nu a depus declarație privind conflictul de interese în privința persoanelor apropiate prin afinitate, și anume a cet. [REDACTAT] și cet. [REDACTAT], motivând că nu a cunoscut acest fapt, precum și angajarea persoanelor înrudite prin afinitate a fost din lipsa persoanelor apte de muncă, fiind o localitate mică în legătură cu plecarea în masă a populației peste hotarele țării.

Astfel, în rezultatul verificării prealabile, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016, în privința dnei. Stela VASILIȚA, director al IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău, r-nul. Anenii Noi, conform procesului-verbal nr. 231/06, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-06/2403 din 26.04.2022, aviz de recepție DS8006558342AS din 29.04.2022, dna. Stela VASILIȚA a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea 132/2016.

La fel, la data de 26.04.2022, potrivit scrisorii nr. 04-06/Col-238/22, aviz de recepție DS8006558343AS din 29.04.2022, inspectorul de integritate a informat petiționarii referitor la inițierea controlului.

Ulterior, în vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-06/3030 din 02.06.2022, dnei. Stela VASILIȚA i-a fost solicitat prezentarea punctului de vedere asupra obiectului controlului.

În punctul său de vedere, înregistrat în cancelaria ANI cu nr. 4819 din 17.06.2022, dna. Stela VASILIȚA a comunicat următoarele:

În partea ce vizează acțiunile sau măsurile întreprinse, în vederea regimului juridic al conflictelor de interese, Vă comunic și aduc la cunoștință că din momentul primirii solicitării de la Dvs., pe marginea cazului dat am întreprins următoarele acțiuni și măsuri: toate actele administrative și financiare ce țin de persoanele înrudite prin afinitate sunt semnate de directorul adjunct, și totodată am adus la cunoștință organului ierarhic superior, șefului DGECT Anenii Noi, despre angajarea persoanelor înrudite prin afinitate. Țin să menționez că persoanele prin afinitate (cumnat/cumnată) au fost angajate încă din 2014, deoarece nu am cunoscut despre aceasta.

În drept,

Cadrul legal relevant:

Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate

Potrivit art. 6 lit. b), în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea are următoarele funcții [...] precum, exercitarea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Articolul 7 alin. (2) lit. a) prevede că, în domeniul exercitării controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, Autoritatea constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Art. 31 alin. (1) stabilește că, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale.

În conformitate cu art. 37 alin. (1), Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau persoane juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. [...]

Succesiv, alin. (3), stabilește că, după repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate inițiază verificarea prealabilă a acestora.

Alin (4) Prevederile art. 30, 31, 32, ale art. 33 alin. (6)–(8), (12) și (13), ale art. 35 și 36 se aplică în modul corespunzător.

Alin. (5) Controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani.

La fel, potrivit art. 38 alin. (1), în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese [...].

Totodată, în temeiul art. 39 alin. (1), în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică.

Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale

Astfel, în conformitate pe prevederile art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, constituie **conflict de interese** – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii.

interes personal – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din:

- activitățile sale în calitate de persoană privată,
- din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate,
- din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

În corespundere cu dispozițiile art. 12 alin. (3)-(4) din aceeași Lege, *conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.*

Succesiv, art. 12 alin. (5) al aceleiași legi prevede că, informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre

natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Art. 14 alin (2) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.

Aliniatul (3) al articolului sus menționat, prevede că pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

La fel, alin. (4) statuează că, subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informînd toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor. În cazul soluționării conflictului de interese real prin abținere, prevederile art. 12 alin. (4)–(9) nu se aplică, subiectul declarării fiind obligat să informeze cu privire la soluționarea prin abținere șeful ierarhic, organul ierarhic superior, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.

Succesiv, potrivit art. 12 alin. (10) al legii date, Conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

**Raportând prevederile legale expuse la circumstanțele de fapt, se constată următoarele:
Aprecierea inspectorului de integritate**

Potrivit art. 6 lit. b) din Legea nr. 132/2016, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. Inspectorul de integritate, în conformitate cu art. 19 lit. b) din aceeași Lege, desfășoară controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Astfel raportând prevederile legale citate supra la situația din speță, inspectorul de integritate deduce că conflictul de interese este situația în care subiectul declarării dna. Stela VASILIȚA, director al IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău, r-nul. Anenii Noi, a avut un interes personal (ce rezultă din relațiile sale cu persoanele apropiate prin afinitate, mai exact cu cet. [REDACTAT] și cet. [REDACTAT] (cumnat/cumnată).

Conform art. 12 alin. (3) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interese real a apărut în momentul în care directorul IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău, r-nul. Anenii Noi, reprezentată de către dna. Stela VASILIȚA în calitate de angajator a fost chemată să emită un act administrativ, să încheie direct cu persoana apropiată Contractul individual de muncă din 08.10.2021 și Ordinul nr. 125-p din 08.10.2021, la caz, cumnatul [REDACTAT], or, în temeiul art. 12 alin. 4 lit. a) al Legii nr. 133/2016, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării era obligată să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află, ceea ce în cazul dat a fost încălcat acest termen.

Totodată, în conformitate cu art. 14 alin. (1)–(3) din Legea nr. 133/2016, soluționarea unui conflict de interese real se face prin examinarea situației de conflict și prin determinarea și aplicarea opțiunii pentru soluționarea conflictului. Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizației publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz. Până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei. Stela VASILIȚA, i-a fost interzis întreprinderea oricărei acțiuni în sensul semnării actelor administrative (contracte individuale de muncă/ordine etc) indicate în partea faptică a Actului de constatare, încheiate între IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău, r-nul. Anenii Noi, reprezentată de către dna. Stela VASILIȚA în calitate de angajator și între cumnatul [REDACTAT] în calitate de angajat, cu excepția abținerii.

Astfel, examinând materialele acumulate la dosarul de control, explicațiile dnei. Stela VASILIȚA în raport cu prevederile legale care guvernează speța, inspectorul de integritate constată că dna. Stela VASILIȚA, director al IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău, r-nul. Anenii Noi, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese prin emiterea actelor administrative și anume a Ordinului de angajare și a Contractului individual de muncă din data de 08.10.2021 încheiate între IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău, r-nul. Anenii Noi, reprezentată de către dna. Stela VASILIȚA în calitate de angajator și între cumnatul [REDACTAT] în calitate de angajat, care este persoană apropiată prin afinitate cu subiectul declarării.

În consecință, argumentele/justificările invocate de dna. Stela VASILIȚA nu pot fi apreciate ca fiind concludente și pertinente, deoarece persoana supusă controlului a ignorat obligația legală de a declara conflictul de interese real și de a soluționa corespunzător și în termenul legal acesta, precum și nu s-a abținut de la consemnarea actelor vizate supra, contrar obligației impuse de art. 12 alin. (4) lit. a) și b) și (5) din Legea nr. 133/2016 și prevederilor art. 14 din Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017.

Mai mult, prevederile Legii nr. 133/2016 prevăd expres metodele/mijloacele de declarare și soluționare a conflictelor de interese, neglijate de către subiectul declarării.

Se precizează că la data de 29.10.2021 au fost operate și publicate în Monitorul Oficial nr. 264-265 modificări în Legea nr. 132/2016 și Legea nr. 133/2016. Astfel art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 statuează că fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

Conform art. 73 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde.

Totodată potrivit art. 38 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 132/2016, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prin prisma dispozițiilor art. 39 alin. (1) din aceeași lege, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Subsecvent alin. (2) art. 39 din legea precitată stabilește că inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

În corespundere cu alin. (5) din același articol la aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

Prin urmare, la etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectorul de integritate a ținut cont că acțiunile admise de către dna. Stela VASILIȚA în corelație cu criteriile prevăzute la art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 (lipsa prejudiciului adus interesului

public, lipsa comiterii unor abateri similare anterior, natura abaterii, funcția deținută precum și faptul că abaterea a fost admisă la nivel local, fără a se răsfrânge la nivel național/internațional și asupra interesul public general), inspectorul de integritate nu va aplica subiectului controlului interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică și nici încetarea funcției date.

Luând în considerație raționamentele menționate supra, în conformitate cu prevederile art. 19, 37-39 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 12, 14 și 23 din Legea 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, inspectorul de integritate,

DECIDE:

1. Se constată că dna. Stela VASILIȚA, director al IP Complexul Educațional Gimnaziul-Grădinița „Luceafărul” Delacău din s. Delacău, r-nul. Anenii Noi, având interes personal rezultat din relația cu persoanele apropiate, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

- ✓ nedeclararea în termenul legal a conflictelor de interese în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (a) - (b), art. 12, alin. (5), din Legea nr. 133/2016;
- ✓ nesoluționarea conflictelor de interese reale în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din Legea nr. 133/2016;
- ✓ consumarea conflictelor de interese, în conformitate cu art. 12, alin. (10) al Legii 133/2016, prin emiterea actelor administrative și încheierea/semnarea actelor juridice menționate în prezentul act;

2. Se aduce la cunoștința dnei. Stela VASILIȚA actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4).

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Vitalie POGRIBNOI